

## **Prædiken til Palmesøndag 2023**

### **Lad os alle bede:**

*Jesus vær du den rette glædessol,  
som lyser fra Guds nådestol;  
ved dig, Guds Søn, det lysne må  
udi vort hjertes mørke vrå.*

*Jeg hjertets dør vil åbne dig,  
o Jesus, drag dog ind til mig!  
Ja, ved din nåde lad det ske,  
at jeg din kærlighed må se!  
Amen.*

### **Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus:**

*Da de nærmede sig Jerusalem og kom til Betfage ved Oliebjerget, sendte Jesus to disciple af sted og sagde til dem: »Gå ind i landsbyen heroverfor, og I vil straks finde et æsel, som står bundet med sit føl. Løs dem, og kom med dem. Og hvis nogen spørger jer om noget, skal I svare: Herren har brug for dem, men vil straks sende dem tilbage.« Det skete, for at det skulle opfyldes, som er talt ved profeten, der siger: »Sig til Zions datter: Se, din konge kommer til dig, sagtmodig, ridende på et æsel og på et trækdyrs føl.« Disciplene gik hen og gjorde, som Jesus havde pålagt dem. De kom med æslet og føllet og lagde deres kapper på dem, og han satte sig derpå. Den store folkeskare bredte deres kapper ud på vejen, andre skar grene af træerne og strøede dem på vejen. Og skarerne, som gik foran ham, og de, der fulgte efter, råbte: »Hosianna, Davids søn! Velsignet være han, som kommer, i Herrens navn! Hosianna i det højeste!«*

## **Prædiken:**

*Hosianna! hæder og ære  
skal denne vor konning være!*

*Jo, ingen tvivl om det – palmesøndag er Kristi kongemoment, men det er også sådan, at den danske kirke ser to overordnede perspektiver i det. For det er nemlig ikke første gang, at dagens evangelium er i spil i kirkeårets kalender, da det er nøjagtigt det samme tekst, der prædikes over 1. søndag i advent. Faktisk er der så en oplagt chance for mig at slippe lidt billigere ved bare at genbruge prædiken fra denne kirkeårets nytårsdag. Mon der overhovedet er nogen, der vil lægge mærke til det, hvis det da ikke lige er, fordi jeg står her og antyder muligheden for det?*

*Selvfølgelig er der flere grunde til, at det ikke går – blandt andet den faglige stolthed, så frygt ikke – I vil ikke blive udsat for en genudsendelse. Og når det kommer sig til Ordet, så er det jo i den grad altid levende, og altid i bevægelse. Altid er vi et nyt sted i livet, hvorved Ordet møder os på nye måder hele tiden. Så når jeg genlæser evangeliet til palmesøndag, opdager jeg noget nyt i det. Det taler til mig på ny.*

*Men hvorfor så overhovedet nævne adventstidens anakronistiske brug af begivenhederne fra indtoget i Jerusalem? Fordi brugen kan bringe os tættere på en forståelse af den ufattelige måde, Kristus er konge på. Kristi kongebegreb er så kontrastfyldt. På en eller anden vis er det selvsamme evangelium nærmest to forskellige, hvad der er den helt afgørende grund til, at jeg ikke bare kan genudsende prædiken fra 1. søndag i advent. For hvor adventstiden fokuserer på kongemomentet som i kongernes konge, superlativernes superlativ, triumfen og palmegrenenes festlige proklamation af Jesu royale værdighed som den ventede Messias, så er tonen en ganske anden og mere andægtig palmesøndag – her flyttes perspektivet nemlig fra den mere larmende palmestrøede kongevej til det, der i ligeså høj grad er lidelsens vej mod korsets stille træ. Og epistlen, der ledsager evangeliet palmesøndag er desuden Filipperbrevshymnen, som handler om, hvordan Kristus tager en tjeners skikkelse på sig og derved giver afkald på magt og vælde. Hymnen handler om Kristi ydmyghed og lydighed indtil døden, ja, døden på et kors, hvilket bestyrker, at palmesøndags kongebillede er et helt andet end adventstidens. Palmesøndag inviteres vi til at gå den fulde påskevandring med ham gennem døden til livet i opstandelsen, det forløb, som dåbssakramentet gør gældende.*

*At der på den måde er kontraster forbundet med palmesøndag vidner endvidere om, at påsken som et samlet hele er et nærmest ustyrligt kompleks. Og lad det være sagt, derfor er det heller ikke så enkelt at udrede. Det er som om, at ord i deres konkrete betydning ganske enkelt ikke slår til, når kristendommens højdepunkt skal beskrives. Så med metaforens og poesiers sprog vil jeg prøve at fremkalde nogle billeder, der kan lede den enkelte på vej.*

*Den første metafor, jeg vil benytte til at beskrive, hvordan påskedagene i vores kristne selvforståelse hænger sammen, er at se komplekset som en påskesymfoni med satser med forskellige stemninger. Med til det billede hører naturligvis, at der er flere komponister, som helt reelt har komponeret sådanne symfonier, og ofte er musikken bygget således op: Trods Jesu sagtmødige måde at gøre sin entré begynder symfonien alligevel med en fanfare i første sats palmesøndag, vi skal ikke være i tvivl om, at det er vores konge, der gør sit indtog i såvel datidens Jerusalem, som i vore hjerter. Så følger den andægtige andensats skærtorsdag i det rolige tempo, *adagio*, hvor nadveren indstiftes. Hen imod slutningen af denne sats dukker der noget ubeskriveligt ildevarslende op i temaet, der leder os over i den dystre og mørke tredjesats langfredag, hvis mørke er ligeså tæt som mørket før skabelsens morgen, men det er kun for at den fjerde sats med sit: "der blive lys!", på kontrasten kan stå helt tydeligt frem og sprede mørket for alle vinde. Femte sats er evighedens sats, der reflekterer den foregående absolutte hovedsats morgenrøde. Det er stemningen, vi lever vores kristne liv på, og heldigvis minder påsken os om det, hvert år, også hvis vi i hverdagen skulle gå hen og glemme det.*

*Imidlertid er der en anden metafor, jeg hellere vil bruge til at komme helt ind til kernen.*

*Nu skal I i stedet forstille jer kunstmaleren, der poetisk maler påsken ud over lærredets fibre. Palmesøndag lægger først sit lag på, så skærtorsdag ovenpå, der males kun med sort langfredag, og det er som om, både palmesøndag og skærtorsdag helt slettes ud, som om spanden med den sorte farve i afmagt væltes ud over lærredet og alt det, der allerede var malet frem. Det er som om, kunstneren helt har forladt sit maleri – måske kasseret det. Men så drypper der efter nogen tid noget rødt ned i det sorte. Det røde forplanter sig, det går først over i orange, så gul og så bryder lyset frem som aldrig før. Ligeså mørkt, som billedet var for blot et øjeblik siden, lige så lyst er det nu.*

Mesterværket, som påsken er, står færdigt. Men vi fatter det slet ikke. Et øjeblik træder vi ud fra billedet foran os. For lige at se det på afstand, for lige at få et overblik, og så ser vi i sandhed påskens under lige foran os. Men hør nu her: Prøv at gå tættere på. Lige der i opstandelsens lys. Gå helt derhen. Lad dine øjne zoome ind i det hvide. I lang, lang tid er alt blot hvidt – du er tæt på at opgive foretæget, men da opdager du, at det hvide er levende. For lidt efter lidt opstår der fine tråde i det hvide, som om det er lykkes at væve med malingen. I det du mikroskopisk zoomer videre, bliver det tydeligere, at alle de tynde tynde tråde har hver deres distinkte tone af umættet hvid. Men farven forvandler sig således i sit inderste til at være en nuancering – en tilstand. I denne tilstand dukker sorgen op som et sort slør, der blafrer. Du opdager, at sorg og glæde, de følges og ad, at påskens uforlignelige lykke og glæde er opstået på sorgens tæppe. Du kigger videre ind i sorgen. Du har på ingen måder glemt, at det er påskens inderste sjæl, du kigger ind i. Et hav af motiver møder dig pludselig, og du opdager de usigelige mange lag maling, der skaber sin unikke dybde og stemning. Skønt der kun findes tre grundfarver, ser du, hvordan de mættes, fortyndes, nuanceres og sammensættes i det uendelige. Du oplever, at det er det, der er sorgens indhold. Den er sammensat af alle farver og deres utal af nuanceringer, som så alle slutteligt har gennemgået den ultimative mætning. Som man siger: For at få rigtig sort må du bruge alle farver – sort indkapsler alle stemninger. Og så er det, at du rammes af et indre ubehag, da det går op for dig, at det er lykkes maleren at opnå en farvemæssig massefylde som den, der er i universets sorte huller, der bare suger alt til sig. Ekstrem substans. Men noget i dit hjerte hiver dig alligevel ud af mørket, ud af maleriets fibre, der ellers et øjeblik truede med at overmande dig. Med ét husker du motivet med den palmestrøede vej, du husker de farvede kapper, du gik på sammen med ham. Omkring bordet indtog du hans legeme og blod, for at kunne gå i døden med ham. Det var der, det sortnede for dig, men I er stadig sammen, du går vejen, i sandhed frem mod lyset og livet på ny. Du har gået gennem maleriets farver, tæt på var du i at fortabe dig i de tonstunge farver, der udgjorde sorgen, men nu står du frelst på den anden side. Du betragter atter påskens mesterværk og ser kun de fuldstændigt umættede farver. Så florige er farverne i det ubeskrivelige lys.

Jeg mærker det selv, at maleriet ikke er malet af mig, men af Gud. Og jeg fatter det ikke, for det er så stort, det er så dybt, så grænseløst. Pludselig er det, at sorgen fra sit forunderlige mørke smiler til mig. Den fortæller mig, at i mine tårer er kærligheden til

*Kristus, ham jeg troede, jeg havde mistet langfredag. I tårernes refleksion ser jeg dog, at det i virkeligheden, er den evindelige kærlighed i Kristi tårer, jeg ser, tårer, som han fælder, da han troede, at han havde mistet mig langfredag. I kærligheden er det så, at vi sammen står op påskedag.*

*Og så er det, at jeg tænker, at vi en gang for alle kan slå fast, at denne prædiken ikke har den mindste chance for at kunne genbruges 1. søndag i advent. Men var det så, fordi prædiken slet ikke kom til at handle om Kristi indtog i Jerusalem? Tja, nu forholder det sig jo sådan, at palmesøndag ikke blot er indtoget der og i vore hjerter men i lige så høj grad er hele påskens smukke indtog. Så ikke noget at sige til, at vi siger:*

*Hosianna! hæder og ære  
skal denne vor konning være!*

*Amen!*